

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 10 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 120 м; за границею разом з оплатою почт. 350 марок, поодвоєчисло 20 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побережжя ч. 1.

Оголошення: 20 м, за один петитовий рядок або його місце. — Дрібні оголошення по 4 м від слова. — Хто шукає праці, платити по 3 м від слова. Оголош: більшим друком платиться подвійно. Оповідки товариств платяться по 3 м від слова.

політично-економічний орган.

Під розвагу!

Переживаємо час, в якому відповідальність за чинки людей, що стоять на чолі гуртків в народі, або на чолі установ, які рахуються представництвом народу, падає не тільки на них самих, але й на цілі гуртки, на увесь народ, який дану людину висунув на своє чоло. Кождий крок людини, що стає провідником тривожить або обрадує націю. Вона з безмежним довірем вкладає провід в руки одиниці але рівночасно дрожить за неї.

Дрожить з боязні, чи вибір був щасливий, чи вибрана одиниця заслугує на ім'я першого громадянина, чи відповідь гідно, чесно й відважно завданням хвилі. Бо хвиля ця важна і рішаюча долю цілих десятків літ наперед. У таку хвилю кождий зрілий народ висуває на чоло все, що має найцінніше, найчистіше, все що може дорогоцінним каменем блеснути і серед ворогів, та тим їх побивати.

Тому відповідальність тут загострюється. Коди виборці вибрали нещасливо, не вільно їм часу гаяти зі зміною; відповідальність тут переходить сили звичайного чоловіка і він густо-часто не в силі здати собі сам з неї ясно справу. Відповідальність та тим більша, вимоги громадянства тим сильніші, що слідує безпосередно по часі, в якому не прогмоніли ще стони нещасних жертв війни, в якому почуття самопосвяти зросло до небувалих вершин самозабуття й самозаперечення. Є тисячі людей, які все, буквально все жертвували. І вони саме навикли тільки таку міру прикладати до своїх провідників. І провідник не сміє заперечити цьому. Для сьогоднішнього нашого провідника не вистачають пересічні добрі прикмети, а щож доперва говорити, коли добрі прикмети провідника переважені лихими. Мало й цього, що хтось мешкає у Львові.

Є люди, які недавно ще кровю, нервами і надлюдським зусиллями писали історію свого народу. Вони чують, що їх жертва не стала ще повнотою на міжнародній політичній арені. Вони знають, що багато рахунків ще не реалізовано і що ті рахунки появляються щойно на міжнародному ринкові, щоби переважувати терези нашої долі. І через те загострилися вимоги, які ставляє громадянство до своїх провідників, та ще через те, що громадянство домагається, щоб на його чолі стала людина, якій ні свій ні чужий не мігби нічого закинути, а яка в свої політичній діяльності не потребувала би в'язатися.

Під сучасну хвилюгромадянство, яке пережило цілу бурю семилітніх змагань, рознервувалось. Воно стало більш охоче до жертв і зачинає ставляти більші вимоги до своїх провідників. Хто хоче повести народ в святиню, в якій він має зложити жертву, мусить попередусого сам перший скинути обуви і стріпати порох зі своєї одежи. Клич: «чистих рук до чистої справи» є в сучасну хвилю не тільки що не порожним звуком, але кінцевою умовою. Існує узасаднена причина до побоювання, що так свої «любимці», як і вороги зачнуть опоганювати національний ідеал, вишукуючи слабі сторони у провідників того ідеалу. Тому становити провідника є сьогодні утруднене і не всякий, помимо цього що він випадково чи

невипадково був вибраний, на нього налається. Він мусить бути неугнутий, незалежний, сильний і відважний, чесний і справедливий. Кождий з цих слів потребує ще окремого пояснення. Над цим повинні відвчальні чинники застановитись!

Справа великої ваги!

В часі будівництва української державності виявилось, що не може збудувати своєї держави народ, в якому не має інтелігенції, яка вийшла з народу і чує з народом.

На Наддніпрянщині вся майже інтелігенція обмосковщилась. Колиб зрахувати число всіх повстанських загонів, колиб перелічити ті маси, які починаючи з дня революції служили в яких небудь українських частинах, — ми здивувалибся. Ми здивувалибся, бо не моглиб зрозуміти, як це було можливе при такій кількості борців за справу загригти саму справу. Ми ще більше здивувалибся, колиб хотіли перевірити всі масові об'яви зрозуміння потреби своєї державності по всіх селах Соборної України. Ми побачилиб, що не було села, яке масово не забувало хочби один раз, хочби на вічу, чи вибором своїх представників, що воно є українське і що бажає жити в самостійній українській державі. Одною з найважливіших причин нашої невдачі є це, що не було в нас на місцях відповідної кількості підготованих сил, якіби вміли з'організувати все як слід, налагодити державний апарат. Чужій інтелігенції байдува була будова української держави; вона або зовсім усунулась від праці, коли не перешкоджувала, або коли вже бралася до роботи, то все з думкою завертати поволі до старого і працювати не для України а для чужих. Найбільшою хоробою в нашій державній будівництві було так на Великій Україні як і в Галичині нез'організоване запілля. Всюди дався відчувати брак відповідних людей на відповідних місцях, а то й зовсім не було своїх людей, яким можна було як членам народу довіряти.

Під теперішню хвилю переживає наш народ передитищу. Так на Великій Україні, як також в Галичині нарід вилічує рани. Одною великою раною на нашій народній організмі є брак підготованих людей.

І мирна праця вимагає великого кадру підготованих працівників.

В галицького громадянства виробилась хибна думка, що тільки тоді можна говорити про правильний розвиток інтелігентних сил та про потребу шкіл для молодіж, коли ця молодіж матиме доступ до державних урядів. В тім твердженні є тільки частина правди. Коли в суспільному організмі є за великий процент урядників, то це відбивається умно на ньому. Це ми бачимо в Польщі. Ще гірше буває, коли ці урядники становлять касту, яка з місцевим населенням не має нічого спільного. Теперішній стан неприпинання Українців до служби в урядах поведе своїм природним, шляхом до цього, що з одного боку українська молодіж кинеться до свобідних заводів а з другого боку витворить невиносиму атмосферу в відношенні місцевого населення до чужих урядників. Стане видна різниця між пануючим а поневоленням між адміністрацією а адміністрованими. Що в відношенні урядів до населення і наоборот є потрібний певний процент довіри, про це хіба кождому відомо. Того рода аномальний стан довго потривати не може.

І тому з огляду на будучність нашого народу і з огляду на його теперішні змагання, мусить наше громадянство звернути пильну увагу на забезпечення своєї молодіж.

Кожного року випускають самі тільки українські гімназії понад 600 учеників, підготованих до академічних студій. В більшій кількості це селянські сини. З причини воєнного лихоліття є в нас до 3000 академиків, яким за 7 літ війни не довелося покінчити студій. Принайменше третя частина з того не має найменшої спроможности кінчити свої студії в хаті. Бо про укінчення тих студій на університеті, при теперішніх умовинах і відношеннях, які панують на львівському університеті, нема що й балакати.

Тимто й потрібна обильна номіч щоби нашої молодіж облекшити приватне докінчення студій. Велике число молодіж нищиться морально і фізично. Багато з молодіж примирає з голоду, багато кинулось на спекуляцію, а інші прямо нидіють і дичіють. Про якунебудь умову праці не може бути й мови. Коли громадянство дозволить, щоб того рода стан продувжувався, тоді моральне зіпсуте пережре зовсім молоду душу і зробить її нездібною до всякої громадянської роботи.

Суспільний організм є так складний і потребує тільки інтелігентних сил до иншої крім урядів праці, що цей незначний прибуток свіжих сил може наше суспільство затривожити тимбільше, що й ця праця поза державними урядами вимагає підготованности.

Щоби отже уможливити академічній молодіж праці над собою, щоби її морально заобов'язати до науки в ім'я будучности нареду, треба щоби громадянство стануло на висоті свого завдання і допомгло їй матеріально. Жертва для школи, жертва на „Академічну Поміч“ вертається народови стократно. Головно потрібна тут поміч зі сторони нашого селянства. Інші народи н. пр. Чехи складають на такі цілі величезні суми. Вони розуміють, що це є могутній спосіб безкровної боротьби з ворогом. Такій боротьбі ворог не в силі протиставити своїх сил. Це боротьба за розум нації. Це боротьба за нашу будучу політичну побіду. Це змагання за свою культуру, бо в ім'я культури хочуть нас побити. Отсе ми звертаємося до нашого села і до наших міст з зазивом: Родимці, не дозволюмо загинати нашої культурі, нашої красі, хай вона засвідчить перед світом, чи здібні ми зажити власним життєм, чи здібні лишень в соромі, вдоволюватися рештками чужої культури!

„Академічна Поміч“ поставила собі за завдання дати змогу студіювання нашої академічній молодіж. Про спосіб збірок і про розходи, громадянство буде в свій час повідомлене. А за майбутні жертви крикнуть нам будучі покоління: Честь, кому честь!

В Імени Річпосполитої Польської!

Суд Окружний в Перемишлі, як трибунал для справ пресових рішив (три слова нечиткі) в нр. 28. виходячого в Перемишлі періодичного часопису „Український Голос“ п. н. а) „Наші Тернопілі“ заключає в собі знамена злочинну в § 65а. ц. к. б) „Шевченко контрреволюціонер“ заключає в собі знамена проступку з § 300 у. к. ц) „В Кракові убив“ містить в собі знамена проступку з арт. III. уставу з 17. грудня 1862 Nr. 8. Дуп. ex 1863. 2. що конфіската того числа часопису „Український Голос“ є оправданною, 3) що поширювання згаданого артикулу є заборонено.

Заразом поручається Редакції часопису „Український Голос“, по мысли § 20 уставу пресового, щоби зміст сего оречення на першій сторині найблизшого числа свого часопису без причин умістила.

Суд окружний в Перемишлі, Відділ VI.
дня 22. червня 1921.

(Підпис нечиткий.)

Аптика під „Звіздою“
— ЙОСИФА МАШЕВСЬКОГО —
 Поручає лічниці, дезінфекційні, косме-

управитель
 магістер **Кароль Візель**
 — вул. Францішканська ч. 24. —
 тичні, ветеринарні і все инше.

поручає всі артикули, входячі в ируг
 аптики. При аптиці **ДРОГЕРІЯ.**
 Концесійний склад отруй на миши
 і щури.

Письмо Митрополита Шептицького.

Перед відіздом до Америки написав митрополит Андрей Шептицький до своїх земляків таке письмо:

Виджаючи до Америки хочу з Вами, Дорогі во Христі Отці і Братя розпрачатися! Таке пращання наводить на голову годину смерті, бо й не знати, чи дасть мені Бог повернути з сеї далекої подорожі. Жаль мені покидати може на кілька місяців Епархію, але я пересвідчений, що ліпше служу справі святої Церкви і більше можу зділати для духовного добра вашого тою подорожю, чим я міг би дома ділати. Лиш огляд на се добро повіреної мені часті Христового стада спонукує мене до сеї далекої і утяжливої подорожі.

Нехай Бог стереже Вас від всякого зла. В молитві, надії на Боже милосердіє шукайте сили перебути тяжкі досвіди, які Бог післав нам. Вірністю Його святому закону, вірністю святым переданням наших батьків — вірністю для святої католицької Церкви заслужим на Божу благодать, на Його милосердіє. Народи є сильні вірою, — лишень на основах Богом даних можемо побудувати нашу будучину. Бог досвідчає тих, яких любить. Хрести є знаком Божої благодати. Бог упорював нас, щоб приготувити до сповнення великої задачі, яку нам дав, — тою задачею апостольська праця для наших братів, що находиться в гіршому положенню чим ми, бо не знають Христової, правдивої Церкви, що є могутнім жерелом християнської родини. Родина є будучиною народа, школою святости і всіх християнських чеснот. Від родини зачнім працю над поправою цілого життя. Та праця над поправою, покаяння потрібна нам всім, бо хтож без гріха! Навернімся всі до Бога, перепрашаймо Його за всі гріхи, за невірности наші а всемогуча рука Його двигне нас. Навернімся до Нього і Він наверне нас до нас, приверне нам свою благодать!

Пишу се майже в хвилі виїзду, молитвою, серцем, гадкою я з Вами. Хотів би я душею ставати над кожною бідою, нещастем, терпінням. При хорих і умираючих в тюрмах і в'язницях, при терплячих, над долею кожного, кождої з вас я рад би ставати молитвою, серцем, та словами випрошувати милосердія, пільги, сили, вірности А можу лишень здалека молитвою, гадкою летіти понад села і міста, понад хати і поля, зрошені кровю молодих, упавших в боях, поля засіяні хрестами і гробами — і просити о життя — життя християнське, життя будучих поколінь. Най Бог вас благословить. З далекої чужини мій привіт сердечний.

янське, життя будучих поколінь. Най Бог вас благословить. З далекої чужини мій привіт сердечний.

Працуйте — зістаньте з Богом... — Не дайте звестися з правої дороги, не слухайте ложних пророків. Тримайтеся діти Отців своїх — духовних, не занедбуйте церкви, молитви, — тримайтеся святої своєї матери Пречистої і Пресвятої Диви. Вона Матіррю руської країни. Вона нашою Матіррю. Вона нашою надією, радістю, силою, життям.

† АНДРЕЙ
 Митрополіт.

Писано в Антверпії, перед відіздом до Америки д. 5. липня 1921.

Східна Галичина.

Вже і розумніші польські політики приходять до свідомости, що перекабатити українську Сх. Галичину на Малопольщу не так то легко, як декому здається. Тому то і краківський „Час“ з приводу заяви Льюйда Джорджа в англійськй парламенті пише в ч. 163 таке: „Інтерпеляція льюрда Сесіля безсумнівно замовлена Льюйдом Джорджем, а то в тій цілі, щоби Льюйд Джордж мав нагоду підчеркнути факт, що Сх. Галичина є тільки тимчасово окупована Польщею, а її людність буде сама рішати про її приналежність. Є то отже пригадка під адресою Польщі, вправді тільки в імені Англії, але дуже знаменна. Становища інших союзників не знаємо, але відомо нам, що в Римі і в Парижі був в останніх тижнях митр. Шептицький — а навіть знаємо, що його прийняв Бріан. Дуже також правдоподібно, що Франція і Італія схотять і тут шукати порозуміння з Англією — чиж навіть можуть їй, хотьби і хотіли, противитись? А що до симпатій, які існують в римський курії для обіцянок митр. Шептицького, ніхто не має в нас вже сумніву. Так отже і від тої сторони, від Збруча і Дністра, видко на горизонті чорну хмару.“

Як бачимо з тих слів „Часу“, розумні польські політики здають собі ясно справу з того, що проти волі населення та проти волі коаліції не отримають Сх. Галичини. І тому радить далі „Час“, щоби польське правительство дало Сх. Галичині автономію, а то в тій цілі, щоби західні держави мусіли признати, що не мають підстави мішатися до того, яке є відношення між Польщею а Сх. Галичиною. Треба-радить далі Час — взоруватись на Англії, яка саме тепер старається всіми силами приєднати собі Ірландців.

Видко, як на долоні, що не ходить „Часови“ зовсім о те, щоби признано населенню Сх. Галичину право самоозначення, але щоби щось зроблено „про око“ для заграниці. Він маячить теж про автоно-

мію, забувши, що часи автономії минули, а настав час, коли право про самоозначення народів набирає сили. І коли нині Де Валера, президент тайної республіки ірландської переговорює з Льюйдом Джорджем, то основою тих переговорів є право самоозначення ірландського народу. Тут говорять між собою два народи як „вільний з вільним“. Був час, коли і Поляки могли старатись навязати такі переговори, але тоді вшехпольська дурійка взяла верх. Було це по 1. листопаді 1918. Хто зна, чи не насталиб були між Польщею а Україною дружні взаємини, колиб Поляки тоді вибили собі брунт з голови історичні забаванки, а стали на ґрунт реальної політики, колиб підперли були укр. державність. Та сталось інакше! Знищили укр. державність в Сх. Галичині, і знищили і себе. Бо чейже і Поляки приходять поволі до переконання що справа Сх. Галичини була пружиною того всего, що Польща пережила від р. 1918 до нині.

Натякає „Час“ на Ірландію, коли говорить про Сх. Галичину, але забуває, що Ірландія є в межах Англії, що Ірландія є внутрішньою справою Англії, а Сх. Галичина є справою міжнародною, що є під тимчасовою окупацією Польщі. Чиж можна ті дві справи порівнувати?

Тому треба ясно і отверто сказати, що коли Поляки бажать добра Сх. Галичині, то повинні передовсім признати єї населенню право самоозначення під гарантією держав коаліції. І аж тоді, коли польські і українські делегати засядуть поруч коаліційних держав як теперішнього суверена Сх. Галичини, вирішиться справа Сх. Галичини на добро українського і польського народу. Хитроцтвами, якоюсь автономією не розв'яжеться ніколи справи Сх. Галичини. На це шкода часу і нервів.

Чужі газети далі займаються Сх. Галичиною. І так у варшавському французькому часописові „Le Journal de Pologne“ помістив С. ді Моріє, професор суспільної економії, статтю, в якій приязно але безпощадно ганить польську фінансову і економічну господарку. Між иншими ось-що пише Моріє про польську колонізацію на українських землях: „Бувшим жовнірам дається колонії, яких вартість, як говорив оден з польських соймових послів, досягає деколи цифри 20 мільонів. Подібним способом давніше королі витворювали шляхту. Сьогодні робить це Польща, яка хоче бути незалежною, а якої фінансове положення є критичне і яка потребує джерел доходу. Дарунки розділюють у виборчих цілях! Народ, який хоче жити, має право противитись цьому. А може роздають землю в національних цілях? Коли так, то це минається з ціллю, а навіть вислід цього може бути ще поважніший, бо колонії стають дійсно осередком большевизму. Скажуть, бути може, що герой має „право“ на такі подарунки. Тяжко в це повірити, бо французькі жовніри не були меншими

Кілька думок про завдання академічної молодіжи.

(З нагоди зїзду українського студентства 1—3 липня с. р.)

В 1891 р. напечатав Др Масарик, колишній професор філософії чеського університету а нинішній президент чесько-словацької республіки розвідку п. з. „Einige Gedanken über die Aufgaben der akademischen Jugend“ в місячнику „Deutsche Worte“, видаванім б. послом Е. Пернерсторфером. Без усякого сумніву ніхто не буде посуджувати президента Масарика, автора сеї розвідки о національну рівнодушність, а пок. Пернерсторфера, котрий напечатав сю розвідку в своїм місячнику, о „ретроградність“, отже не потребує додавати, що гадки Дра Масарика були впливом щирого патріотизму і поступових ідей. А хоч вони були оповіщені перед роками, не втрагли своєї цінности і ними може і повинна користуватися і нинішня наша академічна молодіж, що моглоб вийти в її хосен і всего українського народу.

Др. Масарик висловлює погляд, що академічна молодіж повинна *образуватися і приготуватися до життя*, а се відноситься не тільки до чеської молодіжи, але й до усеї академічної молодіжи взагалі. Образованне — се передовсім *заводові студії*, потрібні до вибраного в будучім

життю заводу. Але крім образования для сего окремого заводу, повинна акад. молодіж присвоїти собі *загальне образование* — знання історії і всесвітнього письменства. До того потрібне необхідне знання *чужих світових мов*, передовсім німецької нам найближчої, а до того сею мовою переложені всі замітніші твори світового письменства. Побіч німецької мови добре вміти французьку й англійську мову, бо вони не тільки вельми розповсюджені, але й мають богату поезію і високо розвинену наукову літературу. Із словянських легко присвоїти собі московську, польську і чеську, а се потрібно не тільки задля цінних саморідних творів на сих мовах, але й для перекладів цінних європейських творів. Хорватсько-сербська мова має богату і вельми цінну поезію.

Знання основне історії необхідне для кожного освіченого чоловіка, але воно приготує до політичної діяльности.

Насувається тепер мимохить питання, чи академічна молодіж повинна займатися політикою? Сего заборонювати годі, бо вжеж правник, що студіює національну економію, державне право і т. п., буде цікавитися тим, що дієся в соїмі, в парламенті, а по зложенню іспитів вступає до прилюдного уряду і входить тим самим у політичне життя.

Одначе акад. молодіж повинна займатися політикою так, каже Др. Масарик, як се *лицю освіченому умови — предметово*. Най розсліджує історичні й політичні питання, най *сама* про них думає і не вірить сему, що їй перший ліпший говорить. Але задля того повинна собі здобути передовсім *основне заводове знання*, а крім того *образуватися політично, бо політика, се також наука і робота, а не пуста балака*.*

Хто сьогодні хоче бути політиком, повинен здобути собі потрібне реальному політикови знання, *приготовитися до будучої діяльности політичної*, читати н. пр. політику Аристотеля (се вважають необхідним в Англії), крім того національну економію і статистику. Треба читати писання новіших політичних письменників Міля, Спенсера, Мена, історію філософії, московських словянофілів, польських месіяністів, писання Гавлічка, Палляцького, а крім своїх часописий також європейські *днівники і місячники*, щоби виробити собі *самостійний суд*.

*) Саме в тім році 1891 дня 25/4 писав також М. Драгоманів до М. Павлика: „Не слід дратувати гімназистів і затягати їх у політику. Хай би вони та навіть і університетські студенти більше вчилися, а то рокова робота „Академічного Братства“ справді мизерна“. Гл. Переписка М. Драгоманова з М. Павликом. 1876 — 1845, Т. VI (1890—91) стор. 180, Чернівці 1910.

героями, та ані оден з них не одержав подібного дарунку."

Рижська газета „Сегодня“ доносить, що англійський посол у Варшаві передав польському урядови ноту із запитом, на якій підставі у Сх. Галичині розпоряджуються польські влади. Нота пригадує, що цей край на підставі постанови союзників (арт. 91. Сан-Жерменського договору) є власністю союзних держав.

Льондонська газета „Morning Post“ домагається, щоб Найвища Рада на своїй найближчій сесії вирішила граничні спори Польщі, отже справу Гор. Шлеска, Вильна і Сх. Галичини.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Найвища Рада ще не зібралась на сесію. Коли збереться, — отсим питанням займаються всі газети, але певну відповідь не можуть дати. Одно певне, що між Англією а Францією такі великі непорозуміння в справі Гор. Шлеска, що політики побоюються, щоб Гор. Шлеск не розбив коаліцію. Німецькі часописи доносять, що Льюїс Джордж заявив, що коли в Європі не зміняться відносини, то Англія відсунеться від європейської політики так само, як це зробила Америка. Ці слова є пересторогою для Франції, щоби не перетягала струни, бо урветься т. є. щоб не вела політики ненависти супроти Німеччини, бо Англія стане собі на боці і буде байдужно приглядатися, як роздратовані Німці поломлять кости і Франції і її союзникам. Бо й справді, колиб не Англія, то Німці ще й тепер є в силі розправитись зі всіма своїми ворогами. Перед хоробрим німецьким жовніром не встоялася Франція. — Чогож Франція хоче? Не годиться, щоб справу Гор. Шлеска зараз вирішено, але бажає, щоб її відложено на пізніше, бо знає, що Англія хоче вирішити справу Шлеска так, як випав племісцит. А це Франції не повутру, бо як Німеччина дістане Шлеск, то стане для Франції ще грізнішою. Коли отже Франція є за відложенням справи Гор. Шлеска, то Льюїс Джордж каже, що тільки відкладений сир є добрий і домагається, щоб як найскорше скликано Найвищу Раду і на ній вирішено справу Шлеска. От і той спір між Францією і Англією проволікає скликання Найвищої Ради. Але правдоподібно Льюїс Джордж, як завжди, поставить на своїм і Найвища Рада збереться около 15. серпня.

Американський президент Гардінг бажає, щоб всі держави обмежили зброєння і держали лише тільки війська, скільки потрібно до удержання ладу у внутрі держави. Тому скликає великі держави Англію, Францію і Японію на нараду до Вашингтону на місяць падолист. Малих держав Гардінг не запросив, бо є тої думки, що коли великі держави розб'ються, то й малі будуть приневолені те

саме зробити. Чи справді ця нарада доведе до розброєння поки-що не знати. Але Америка бажає, щоб кожда держава відкрила свої карти і отверто заявила, що не хоче розброїтись, а то на те, щоб увесь світ знав, з чиєї вини може знов прийти до проливу крови. Більше як певне, що химерна Франція буде горюжиться, бо вона, як звісно, боїться Німців.

В Ірляндії спокій. Завішення оружа перестерігається дуже строго. А тимчасом в Лондоні ведуться переговори між Льюїсом Джорджем а презид. ірлянд. республіки Де Валерою. Часописи доносять, що до згоди напевно прийде і Ірляндія стане республікою в союзі з Англією так само як Канада. Буде отже Ірляндія мати свій сойм, свій гріш, своє військо.

В неділю ц. 17. липня ірляндський президент Де Валера разом з своїми дорадниками був на богослуженню в ірляндській церкві св. Юрія в Лондоні. В церкві і довкола церкви зібралось до 20 тисячів Ірляндців, чоловіків, жінок і дітей — всі з зелено-жовто-білими відзнаками, які продавались прилюдно на лондонських вулицях. І хотай Лондон чисто англійське місто, але Англіїці не робили ніяких перешкод Ірляндцям, бо треба знати, що Англіїці це високо-культурний народ.

В Сербії не добре. Большевики д. 28. червня виконали замах на сербського регента, а минулого тижня хотіли вбити міністра Драшковича. Є це гидкий спосіб політичної боротьби і тому сербське громадянство домагається від уряду, щоб примкнув тих людей, що непокоять край. Прещінь Сербія є вольним краєм і народ сам управляє державою через законно вибраних заступників. Тому й Серби не хотять піддатися диктатові невеличкого гуртка загорільців.

Литовці зб'ються. Також заключили вони військову умову з своїми сусідами Лотвою і Естонією. Хочуть вони бути на всякий випадок приготованими, бо можливо, що треба буде Желіговського силою прогнати з Вильна.

Греки знов розпочали офензиву проти Турків і удалось їм в деяких місцях відіхати турецьке військо. Однак Турки мабуть тому подаються в зад, щоб заманити Греків на такий терен; деб можна їх побідити.

Чеський сойм радив дуже бурливо. Німецькі послы скаржились на кривди, яких дізнає німецький нарід. А тому, що деякі чеські послы, котрі взяли собі за приклад політичного авантюриста Кльофача, кейкували собі зі скарг Німців, дуже часто приходило до сварки а навіть мало-що до бійки не прийшло між Німцями а Чехами. Коли оден чеський посол назвав чеську республіку серцем Європи, то відповідаючи німецький посол на-

звав Чехо-Словаччину сліпою кишкою, яку конче треба витягти, і заявив з посольської трибуни, що Німці, яких силоміць прилучено до чеської держави, розпочнуть тепер з Чехами таку боротьбу, яку ведуть Ірляндці з Англією.

Взагалі тепер в чеській республіці повіяло чадом. Більшість чеських політиків замість брати собі за приклад політику мудрого і поміркованого президента республіки, Масарика, летять стрімголов за Крамаржом і Кльофачем, котрі є чеськими вшехполяками. Вони хотілиб поробити Чехами всі народи, котрі увійшли в склад чеської республіки. Крамаржівці і кльофачівці є шкідниками своєї держави, бо не тільки що дразнять на кождім кроці Німців, але відпихають теж від чеської республіки Словаків і Українців. Чеські урядники і учителі залляли цілу Словаччину і чехізують її, говорячи, що є тільки оден чесько-словенський народ і одна чесько-словенська мова. Словаки знов кажуть, що це неправда, бо по їх думці, є два народи: чеський і словацький, та дві мови: чеська і словацька. Не хотять теж крамаржівці і кльофачівці дати Словакам автономію з власним соймом, а словацького патріота о. Глінку, котрий домагався автономії для Чехословащини, держали довго в тюрмі. Дійшло врешті до того, що словацький посол Юріга загрозив Чехам, що Словаки в боротьбі за автономію готові злучитись з ким-небудь, хочби той хто-небудь знаходився і поза границями чесько-словацької республіки. Очевидно, що пос. Юріга мав на думці Мадярів та Поляків.

Подібно цоводяться крамаржівці і кльофачівці на закарпатській Україні. Це й було причиною, що Українець Др. Гр. Жаткович зложив уряд губернатора Підкарпаття.

Словаки, о котрих вище пишемо, терпіли довгі століття страшний утиск мадярський, а коли тепер визволились з під него, то мусять ще боротись з Чехами за автономію. Але не вважаючи на це, словацька інтелігенція знущається над українським населенням, якого 160 тисячів прилучено до Словаччини. Отже не допускається в укр. селах укр. мови до шкіль, а першою заповіддю премудрих словацьких політиків є: „на Словаччині нема ніяких Українців“. Таке оповістив прилюдно Др. Михайло Слявік, староста в Михайлівцях. Він видав указ, що на Словаччині „взагалі нема Русинів, а є хіба Росіяне, а Русинів відтягнути від Словаків і тим лекше їх помадярчити. От бачите який словацький мудрагель. Він забув, що Русинів, не з'їли Мадяри за 600 літ пановання над ними. Не з'їсть їх і словацький панок Слявік.

В большевицькій Росії зовсім кепські часи настали. За багато найшлося таких, що хотіли ділити за мало таких, що хотіли робити, щоби було що ділити. І ось тепер

Отже хоч не думаю, каже Др. Масарик, відряджувати молодіжці цікавитися політикою, то не можу замовчати власного мого переконання, що політична діяльність не є найкористнішою для народу і для людства справою. Не політика рішає про долю народів, але почування й ідеї, котрі вринають не в парламентах, але в серцях і головах здібних людей — не тільки світових, але й таких, що проживають у звичайних хитах і працюють там в поті чола.

Почування й ідеї розповсюднуються, зростають нові ідеї й почування, котрі виховують щораз нові покоління, поки на останку визначні практики нададуть тим почуванням і поглядам політичну форму. Тим, то треба шанувати кожде живе переконання і дбати про се, щоби наше образование служило піднеслим етичним ідеалам, а вже найдуться політики, котрі дадуть практичний вираз таким переконанням. Одначе ніколи або ледви колинебудь політики впоили народам такі переконання. Многі даються осліпити часовим успіхом, многим імпує сила, становище ітд., але Наполеон був би неможливий без філософів XVIII ст., а Бісмарк без Шілера, Лесінга, Канта, Гегеля!

Отже нинішня молодіж не повинна добиватися політичних лаврів, бо скоро спізнає, що правду говорив старий Оксеншерн, та що всюди, на

кождім становищі можеш успішно трудитися для народу, краще як на парламентарній мовниці.

Хто не вірить у всеможність політики, той уявляє собі народну працю студентства йнакше, як се звичайно думають.

Студент найкраще трудитимеся для народу, як приготується сумлінно до будучого заводу. Коли студіює медицину, прислужиться найліпше народови, як буде добрим і сумлінним лікарем, як що посвячуєся учительському званню, прислужиться народови, як буде добрим і сумлінним учителем і тп.

На останку вказує Др. Масарик на се, що молодіж не радо працює для свого спеціального заводу, а кидаєся до всего і тому не може, як слід вихіснувати щасливих молодих літ. Многі не розуміють добре, що се є „національна робота“, не тямлять, що добрим народолюбцем є той, що етично й розумно працює. Значінне великих слів („патріот“) обнижено і звичайно думають, що сей є великий патріот, хто найбільш кричить і припадає до вподоби широкій масі. Зужито навіть слово „свобода“, „воля“ і тп. кличі.

В таких часах нема иншої ради, як кріпко держатися старої, признаної етичної правди і відповідно тому устроїти свою діяльність. Такий патріотизм, який нині проповідують, не подає тих

несхитних правил, після яких моглиб ми жити й умирати. Давний, простий клич: „не говори неправди!“ навчає тисяч раз більше, як всі бомбастичні бесіди про рідний край і нарід! Хто не говорить неправди, хто для користи не випираєся свого переконання, хто не підлецує ані одиницям ані масам, хто не притворюєся — той є золотий чоловік, котрий є корисний для народу.

Держімся сеї одної заповіді (говорити правду), а тоді щезне всяке фарисейство і „патріотичне“ пустомельство і тоді не всує вимовлятимемо імя свого народу.

Підправа нашого життя повинна вийти з нашого внутрішнього життя, а се значить від себе самих треба почати поправу, кождої одиниці і загалу.

Отсе золоті слова великого чеського мислителя, котрі не втратили своєї ваги і значіння, хоч були висказані перед 30-ти роками до чеської молодіжної академічної, вони й сьогодні мають свою ціну і то не тільки для чеської молодіж і чеського народу, але й для нашої української і для українського народу. А коли наш нарід має оновитися, заняти важне місце по серед культурних народів, то така обнова повинна передовсім початися від молодого покоління, котре ще не пересякло застарілими налогами і навичками. Ол. Б-ий.

большевицькі газети пишуть про голод. Голодують там величезні маси народу. Головно в тих сторонах, де большевики тримаються від самого початку свого панування. Селяне навикали поволи до большевиків і розумнішали з кожним роком. Не мають большевики за що купити а купують тільки пшеницями та стусанами, то краще не робити на них а так само жити, як вони. Засіяв селянин першого року, зложив в комору хліб, сам їв, продав другому та на засів оставив. Довідалися про се комуністи, зайшли до комори та забрали все, що під руку попало, ще й почастивали його вінтовкою через плечі, щоби їх добре тямив; вилаяли його кулаком та куркулем (себто селянським буржуєм) і селянин не то що мусів голодувати, але й на засів мусів купувати. На другий рік став мудрим, орав та сів лише тільки, кілька йому і його сімі було потрібно. Все одно відберуть та не заплатять — думав. З такою господаркою можна було дихати рік-два. Та тепер таких селян, що не хочуть на гольці-пак даром працювати найшлося більше, так що величезна площа землі остала незасіяна, бо не було її ким і чим обсіяти. До цього прийшли великі спеки, висушили землю і збіжжя не виросло як слід. На великих просторах над рікою Волгою, які доставляли зерно цілій північній Московщині запанував тепер голод. Деякі часописи доносять, що московське населення доведено до розпуки тисячами виходить зі своїх місць і тягне на Україну, де цього року випав гарний урожай. Большевицькі війська не в силі тій мандрівці людей ставити опір, тимбільше, що по цілій Росії приходять до голодових заворушень. Голод не жартує і під його впливом люде скаженіють та мордують комісарів та комуністів, які довели народ до такої нужди своєю божевільною господаркою. На Україні прийде мабуть до великої боротьби. Україна буде боронити вступу голодуючим масам, а большевики захотять весь хліб з України силою стягнути, щоби заспокоїти голодуючих. Вже тепер приходять чутки, що большевики оголосили мобілізацію. Мобілізованих висилають на Україну, щоби хахол боявся та щоби скоріше віддав свій добуток. Хахол однак не з таких, щоби його можна скоро залакати а вінці він сам має також свій рот і свій жолудок. Прийде до цього, що знову будуть большевиків гвати буком в Росію, як вже не оден раз було. Другою справою, яка грозить большевикам є пошесть холери. Вона шириться з нечуваною скорістю і як співав наш поет Т. Шевченко «не покоси кладе, гори!» Здержати її не можна, бо на це треба і ліків і лікарів, яких большевики видусили. Теперішні лікарі, що вчаться в большевицьких університетах на докторів вміють краще виправити хорого на другий світ, ніж йому допомогти.

В Польщі заведено податок від урядничих хабарів. Польські газети пишуть, що тим веначе узаконнено хабарництво. Попри це голосною стала справа вшехполяка проф. Грабського. Його то вислав польський прем'єр Вітос до Парижа, щоби боронив справи Гор. Шлеська. Проф. Грабський, заким виїхав, сказав Вітосови, що не має в чім їхати, бо його сурдут і сподні не в порядку. На це Вітос казав Грабському виплатити 75 тисяч марок на убранне. Очевидно все було в гамніці і аж в тих днях зачалась комедія. Про подертий сурдут і сподні довідались у Варшаві і написали до газети „Stowo Polskie“, котрої редактором є також проф. Грабський, що якийсь посол взяв з державного скарбу гроші на убранне. „Stowo Polskie“, не знаючи що цим послом є Грабський, накинuloсь на него назвало його мошенником. На другий день виїшло на яву, що цим послом є Грабський, — саме редактор „Stowo Polskiego“. І цікаве тепер становище цієї газети. Вона стала тепер вибілювати Грабського, котрого вчера називала найпоганішими при звищами, а то тому, бо Грабський є вшехполяком. Таку етику люди називають муринською, бо мурик каже так: «Як я звезу твою жінку, то я чесний чоловік, а як ти мою, то ти падлюка».

І чиж такі люде з муринською етикою можуть бути справедливі супроти домагань Українців? Не дивниця отже, що „Stowo Polskie“ випикує на Українців все, що йому прийде на хорий ум.

ВСЯЧИНА.

Наших посліплатників просимо як найкорше надіслати передплату на біжучий квартал і взагалі вирівнати свої залежності.

З Любачева одержали ми допись, в котрій картається дуже остро байдужність до народних справ деяких тамошних інтелігентів. Мало байдужність! — ці самі люде ще кидають колоди під ноги тим, що охочо беруться до народної праці! По провіренню фактів безоглядно виступимо проти тих людей.

Всім нашим читачам поручаємо літературний тижневик „Визволення“, який стоїть на становищі визволення і об'єднання всіх укр. земель. Умовини передплати подані в оголошеннях на ст. 4.

Народний Комітет у Львові як езекутива Укр. Трудової Партії оповіщує отсе: По провінції поширилися тенденційні чутки про якісь укр.-польські проговори, з якими злобні люде в'яжуть Народний Комітет. Народний Комітет заявляє що аві він, аві ніхто з його членів ніяких переговорів не веде і не думає вести, як і взагалі нічо йому не відоме про якінебудь польсько-українські переговори — Президія.

На Рідну Школу зложили в марках від 18-24 липня с. р. Т. Голійчук з нагоди мирового полагодження справи між п. А. а п. Г. 1000 м. Левочко через Дра Загайкевича 300 м. на сироти.

На пресовий фонд „Укр. Гол.“ зложили: Григорій Волян 40 м, М. Козіріс Любачів 100 м, Чит. „Прогреси“ в Гордині шляхоцькій 500, З'їзд матуристів з р 1901 через Ропицького 1027 м. — Через Адм. „Укр. Гол.“ зложив о. Качмар Іван з Милика 300 м. на Рідну Школу.

НАДІСЛАНЕ.

Окружний Український Геромавський Комітет в Збаражні вживає публично п. Евгена Білинського зі Збаража о зворот присвоєних собі грошей призначених для вдів і сиріт збараського повіта. О. У. Г. К. звертався кількаразово до п. Евгена Білинського, члена добродія У. Г. К. з просьбою о зворот тої суми однак безуспішно. Ми думаємо, що ця дорога, на яку ми мусило звернутись по вичерпованню всіх других способів, поділав на п. Евгена Білинського і він схоче звернути цю вдовину лепту цієї гріш призначений для тих найбідніших. В противному разі цю справу витягнемо перед осуд цілого українського громадянства і на судову дорогу. — За О.У.Г.К. в Збаражні: Др. Гр. Гаврилюк голова, Рост. Білинський секретар.

Учителька, вдова 46 літ, бездітна, з майном вищої або старшого муцину. Зголошення до 10 серпня. Postestante - А. К. 2. Станіславів. (63-1-1)

Безженний священник, приймає інтелігентну й побожну, бездітну особу в середнім віці, що зуміла би вести кухню й домашнє господарство. Мешканне, харч і нагорода після умови. Рекомендація пожадана. Зголошення до 15 серпня приймає: Уряд парохіальний в Рихвальді п. Ропиця руська, ad Gortice. (62-1-2)

Шукаю станції на рік шк. 1921/22 для 2 учениць і 1 ученика з вищої гімназії. Письменні зголошення слати ласкаво на адресу: о. Петро Поддубський, — парох в Любимих, — п. Краківець, — via Радимно. (49-1-3)

Михайло Панасюк техник з Камінця Подільського зволить негайно подати свою адресу: М. Кінаховський, Повітова Каса хорих в Дрогобичі. 61-1-2

Важне для клубів і товариств!

На продаж біліярд в доброму стані. Відомість — Перемишль Дворського 71. — (55-1-2)

Хто знає що про Осипа Дідурова с. Гринька, котрий попав в полон російський і в 1915 перебував в селі Трудосперовне, пов. Курганськ Тобольської губ., — звалить ласкаво за винагородою повідомити парохіальний Уряд в Перемишлі, поч. Хоростків. Гусятин. (64-1-5)

Адвокат

Др. Стефан Антоневиц

веде канцелярію в Добромилі. 60-1-8

Канцелярія адвокатів

Дра ВІЗЛЯ і Дра ФРІМА

оборонців в карних і військових справах в Перемишлі вул. Міцкевича 2.

КОНКУРС.

Бурса Т-ва „Союз Українок“ в Перемишлі

приймає на слідуочий шкільний рік учениці на таких услівях: 5 кг. пшен. муки, 8 кг. житної, 5 кг. круп, 2 кг. товщу і 50 кг. бараболі - місячно. Знижку або увільнення від оплати можуть отримати лише сироти по батьках, що впали в борбі за Україну. Першенство мають учениці вищих років Семінара. Управа приймає одну ученицю, наддніпрянку даром. Бурса міститься дальше в будинку Дівочого Інститута як переднього року. Подання слати на руки Пані Борисової, ул. Городська ч. 13. Союз Українок. 66-1-1

Рутинованого мунданта шукає сейчас! адв. Др Загайкевич.

Адвокат і оборонець в карних справах Др. РОМАН СЕКЕЛА

веде канцелярію в Перемишлі при вул. Фредри ч. 6. партер.

Д. Кравт — дентист-техник, — записаний знавець судовий

в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по уміркованих цінах.

Випробовані, успішні средства проти веснівок, виприсків, лишаїв і шкірних викидів, при цьомуж найліпші мила, як також ветеринарні средства для худоби, поручає АПТИКА і дрогерія під „Звиздою“, — Францісканська 24, побіч вежі.

Дентистичний (зубний) заклад Дра Степана Дмоховського

ул. Залізнична (Колієва) ч. 1.

приймає від 9—12 і 3—6.

„ВІДБУДОВА“ промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою — ЛЬВІВ, Словацького ч. 14.

доставляє: ремісничі знаряди, рілнічні машини, знарядв і насіння, кінські підкови, цвяхи, січкарні, кухонне начиння, сокири, пилики, ваги, осі до возів, коси й серпи — плуги, цемент, папу і дахівку.

Має власний ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП — при вул. Трибунальській ч. 1.

Одине Українське „ЗЕМЛЯ“ парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43. Переводить парцеляції більших послостей, інтабулює зарав купців за властителей куплених ними грунтів. Має урядове уповажненне до парцеляції. Приймає гроші на вкладки шадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ, вул. КОСТЮШНА Ч. 3.

Приймає і виплачує шадничі вкладки щоденно з винятком неділі і українських свят в урядових годинах і опрощує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають популярну обезпеку). — Уділює позички гіптечні, вексельні і на підклад цінних паперів.

Regenerateur Машевського

одине добре средство проти сивинно волосся приготуване з найліпших передвоенних середників. Можна набути тільки в аптеці і дрогерії під „Звиздою“ вул. Францішманська 24

Новий ілюстрований тижневик Визволення

громадсько-політичний, економічний та літературний ілюстрований часопис під начальною редакцією Евгена Архипенка. Виходить з 15. червня 1921 року

Визволення є орган вільної громадсько-політичної думки і служить інтересам і ідеалам українського народу.

Тимчасово виходить два рази на тиждень, подвійними книжками до 52 сторінок.

Передплата з пересилкою виносить на 3 місяці 540 м., на 1 місяць 180 м., окреме число 90 м.

Адреса редакції і адмін. Львів, Глинлянська 18.